

PATRYCJA KOCHANEK
ORCID: 0000-0003-0879-9526
Uniwersytet Wrocławski, Polska

Słowo *szerować* i jego stabilność ekspresywna

Mowa internetowa i korporacyjna

Świat Internetu przenika się ze światem rzeczywistym, a oprócz informacji i rozrywki dostarcza między innymi nowych wyrazów. Często są one zapożyczone z języka angielskiego, który określa się pierwszym uniwersalnym nowożytnym językiem ludzkości (por. Crystal 1995). Dzisiaj, tak jak nigdy wcześniej, ludzie mają dostęp do jednakowych źródeł wiedzy, a korzystając z tych samych wyszukiwarek internetowych, trafiają nierzadko na te same fora, media społecznościowe czy inne platformy służące do komunikacji z osobami posługującymi się różnymi językami. Zatem stwierdzenie, że rzeczywistość społeczna i językowa warunkują się wzajemnie, a wszelkie zmiany zachodzące w społeczeństwie znajdują odbicie w języku, jest jak najbardziej prawdziwe.

Konstatacja ta jest koniecznym komentarzem do coraz częstszego stosowania słowa *szerować*. Ludzie wzbogacają język użytkowy na bieżąco, często zupełnie nieświadomie. Przykładem może być chociażby *blogowanie* czy korzystanie z internetowych *tutoriali*. Dzieje się tak za sprawą stałego już dostępu do Internetu¹ i rozwijających się dzięki temu narzędzi, na przykład wspomnianych już mediów społecznościowych (dostępnych w tym samym formacie i języku dla ludzi z całego globu). Większość tych narzędzi jest zaprogramowana w taki sposób, aby pozwolić użytkownikowi na wybór języka, którym może być język natywny konsumenta. Niemniej jednak, często automatycznie, zapożycza się niektóre wyrazy z języka angielskiego, które podświadomie wydają się bardziej uniwersalne,

¹ Rok 1991 jest symbolicznie uznawany za początek Internetu w Polsce. W latach dziewięćdziesiątych w Internecie powstawały pierwsze języki kodowania stron, pierwsze wyszukiwarki internetowe. W 2004 roku powstał serwis Facebook, który polskiej wersji doczekał się w 2008 roku.

międzynarodowe i krótsze od tych, które funkcjonują jako tłumaczenie w języku polskim. Na przykład w określonych kręgach używa się słów *tool* zamiast *narzędzie* czy *call* zamiast *rozmowa telefoniczna* oraz skrótów *BTW* (*by the way* ‘swoją drogą’) czy *OMG* (*Oh my God* ‘o mój Boże’). W środowisku graczy komputerowych przeważają terminy, takie jak: *single player* zamiast *tryb jednoosobowy* czy *achievement*, a nie *osiągnięcie*. Co więcej, jedynie niewielki odsetek tytułów gier zostaje spolszczony.

Podobne tendencje zauważa się również na polskim rynku pracy². Firma, która otwiera swoją filię w Polsce, przenosi także kulturę organizacji, a zatem specyficzny dla niej język, którym posługują się wszyscy pracownicy. Dlatego też w Polsce pojawiła się tak zwana korpomowa, którą można określić jako połączenie języka angielskiego z językiem polskim, a stosuje się ją w odniesieniu do narzędzi, programów używanych w pracy i zadań, i projektów wykonywanych przez pracowników. Często w korpomowie występują spolszczone słowa zapożyczone z języka angielskiego, do których można zaliczyć chociażby słowa *szerować*, *zszerować*, *wyszerować*, *szer*. W organizacjach często też używa się języka angielskiego, co jest uzasadnione, w momencie gdy pracownicy danej firmy muszą na co dzień komunikować się z osobami pracującymi w tej samej firmie, lecz w innej szerokości geograficznej. To natomiast prowadzi do powstawania coraz liczniejszej grupy anglicyzmów, których pracownicy zaczynają używać na co dzień. Jednak czy słowa, które są używane w środowisku organizacyjnym, powinno się przyjmować do języka polskiego? Czy może lepiej byłoby poszukać dla nich odpowiedników? Czy nie rozsądniej mówić o udostępnianiu treści, a nie jej *szerowaniu* w mediach społecznościowych? Katarzyna Kłosińska, językoznawca z Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego, w jednym z wywiadów komentuje język Internetu w następujący sposób:

Nie wiem, czy jest potrzeba bronienia i przeforsowywania polskich słów, zwłaszcza jeżeli chodzi o Internet, dlatego że jest to zarówno słownictwo, jak i dziedzina międzynarodowa. Tak jak uczyliśmy się żeglować od Holendrów, to od nich zapożyczyliśmy słownictwo związane z tą dziedziną. Jak budowaliśmy miasta na prawie niemieckim w XIII w., to zapożyczyliśmy *rynek*, *ratusz*, itp. Kiedy w XVI w. do Polski przychodziła kultura muzyczna czy architektoniczna z Włoch, to zapożyczyliśmy słownictwo tego typu. Teraz przychodzi do nas kultura internetowa z krajów anglojęzycznych i nie ma

² Liczne restrukturyzacje oraz cięcia kosztów w międzynarodowych firmach spowodowały przeniesienie się korporacji do krajów, gdzie koszty prowadzenia działalności są dużo niższe. W wyniku opisanego zjawiska we Wrocławiu jest ponad 110 dużych firm, a bezrobocie w latach 2002–2016 spadło z 12% do 2%. Daje to miastu pierwsze miejsce w kategorii pozyskiwania inwestycji zagranicznych, a opisany wzrost stopy zatrudnienia jest najwyższy w UE w tych latach – dane europejskiej agencji statystycznej, stan na dzień 30.11.2016 roku.

potrzeby – zresztą byłoby to nienaturalne – na siłę wymyślać polskie słowa. Zapożyczamy słowo (tak jak *komputerowa myszka*) albo znaczenie (mówimy *okienko*, a nie *window*). Taka jest po prostu kolej rzeczy!³

Etymologia i znaczenie słowa *szerować*

Zapożyczenia do języka polskiego są przyjmowane na różne sposoby. Mogą występować w formie cytatów (nowe słowa się nie odmieniają i pisze się je zgodnie z pisownią oryginalną, podobnie dzieje się z warstwą fonetyczną danego słowa), zapożyczeń częściowo przyswojonych (pisownia czy wymowa pozostaje oryginalna, ale wyraz jest odmieniany) i zapożyczeń całkowicie przyswojonych, gdy fleksja, wymowa i pisownia są zgodne z polskim systemem językowym (por. Markowski 2006).

Czasownik *szerować* nabrał nowego znaczenia wraz z rozwojem mediów społecznościowych⁴, w których użytkownicy mają możliwość dzielenia się treściami zamieszczanymi w Internecie, a więc mogą *szerować* je na swoim profilu. Do angielskiej cząstki *szer* (zapisanej już po polsku) dodano cząstki budujące czasowniki w języku polskim *-owa + -ć*. Analizowany czasownik odmienia się jak czasowniki typu *studiować* (I koniugacja czasowników w języku polskim). *Szerować* pochodzi od *to share* ‘dzielić’. W Polsce używa się go głównie w mediach społecznościowych (na przykład w tekstach dotyczących marketingu), ale także w pracy zawodowej (szczególnie w pracy korporacyjnej).

W języku angielskim natomiast znaczenie czasownika *to share* jest obszerniejsze i można podzielić je na trzy grupy⁵. Pierwsza z nich to ‘dzielić lub podzielić’ – w znaczeniu ‘dzielić coś na kilka części’. W drugiej grupie słowo i jego znaczenie odnosi się do dzielenia czegoś z inną osobą (współdzielenia jakichś emocji czy stanu):

1. ‘podzielać coś z kimś’ – mieć jednakowe na przykład cechy charakteru czy osiągnąć takie same wyniki egzaminu;
2. ‘dzielić z kimś życie’;
3. ‘wspólnie ponosić odpowiedzialność’.

³ Zob. O. Staciewińska, *Możesz szerować selfie influencera i czekać na lajki. Rozumiesz? Poznaj subiektywny słownik mowy internetowej!*, <https://bankomania.pkobp.pl/bankopasje/kultura/mozesz-szerowac-selfie-influencera-i-czekac-na-lajki-nie-rozumiesz-poznaj-subiektywny-sloownik-mowy-internetowej/> (dostęp: 5.02.2019).

⁴ To tam po raz pierwszy pojawiły się „przyciski społecznościowe” pozwalające na wyrażenie pozytywnych lub negatywnych emocji wobec jakiegoś zjawiska opisywanego w rzeczywistości wirtualnej – „lubię to” czy „udostępnij” – na portalu Facebook, ale także „podaj dalej” na portalu Twitter (ten przycisk pozwala na dzielenie się treścią innego użytkownika na swoim profilu).

⁵ Por. *to share*, <https://pl.pons.com/tlumaczenie?q=to+share&l=enpl&in=&lf=en> (dostęp: 5.02.2019).

Natomiast w trzeciej grupie możemy mówić o znaczeniu odnoszącym się do komunikacji:

1. ‘zwierzać się z czegoś’;
2. ‘powierzać komuś swoje problemy, przemyślenia’.

W wersji papierowej słowników języka polskiego czasownik *szerować* nie występuje. Może to wynikać chociażby z faktu, że słowo to jest wciąż dość nowe. Po raz pierwszy zostało odnotowane i opatrzone definicją w elektronicznym słowniku „Po polsku” w 2013 roku⁶. Co zaskakujące, słowo to nie jest notowane w „Słowniku języka polskiego PWN” w wersji online czy w „Słowosieci” – polskim wordnecie, w którym zamieszczane są najnowsze polskie słowa.

Analizowane słowo jest monosemiczne. Przeanalizowane opisy leksemu są takie same w różnych źródłach, co wskazuje na jego wąskie użycie w określonych sytuacjach. Poniższy przykład dowodzi jednak, że w przeszłości czasownik mógł mieć również inne znaczenie, czyli swój homonim. Leksemu użyto w roku 1931, co odnotował Narodowy Fotokorpus Języka Polskiego. *Szerować* nawiązywało do języka używanego w żeglarstwie, a jego znaczenie to ‘przewlekać liny przez bloki na okręcie’⁷.

Blog pisany w formie słownika „Po polsku”, w którym po raz pierwszy⁸ odnotowano słowo *szerować*, to zbiór nowych wyrazów obcych, które zaczynają występować w języku polskim. Jest to autorski blog⁹, w którym znaczenie leksemu *szerować* zostało zdefiniowane w następujący sposób:

1. ‘dzielić się czymś, dzielić coś z kimś, używać coś wspólnie; podzielać (opinię, smutek), partycypować’;
2. ‘nielegalnie kopiować pliki’;
3. ‘udostępniać’ (na przykład linki na Facebooku)¹⁰.

Definicja znaczenia analizowanego leksemu została użyta tutaj w trzech kontekstach:

- współdzielenia emocji z drugim człowiekiem;
- czynności wykonywanych w mediach społecznościowych;
- działań przeprowadzanych nielegalnie (na komputerze czy w sieci).

Powyższy opis znaczeń jest najbardziej różnorodny z wszystkich przeanalizowanych, co świadczy o szerszym użyciu analizowanego słowa nie tylko w kontekście mediów społecznościowych. Nie przedstawiono w nim jednak definicji, która wskazywać by miała na użycie leksemu w organizacjach międzynarodowych.

⁶ Por. *szerować*, <http://po.polsku.gazetka.eu/glossary/szerowac/> (dostęp: 5.02.2019).

⁷ Z racji tego, że nie dotarłam do innych źródeł, a strona NFJP w trakcie pisania artykułu przestała istnieć, postanowiłam potraktować ten przykład jako ciekawostkę.

⁸ Pisząc „po raz pierwszy”, mam na myśli tłumaczenie, które nawiązuje do dzisiejszego użycia słowa.

⁹ Celem bloga nie jest walka z dynamiczną naturą języka, lecz próba zrozumienia nowych słów – zilustrowanie ich i wyjaśnienie, skąd się wzięły w polszczyźnie.

¹⁰ Por. *szerować*, <http://po.polsku.gazetka.eu/glossary/szerowac/> (dostęp: 5.02.2019).

Warto również dodać, że autor bloga wyszczególnił też wariant rzeczownika *szer*, zdefiniowany tutaj jako udział, część, dola czy akcja spółki.

W słownikach elektronicznych analizowane słowo występuje dosyć często i definiowane jest podobnie. W elektronicznej wersji „Słownika języka polskiego” znaczenie słowa *szerować* przedstawiane jest następująco: ‘udostępniać określoną treść w Internecie’¹¹. Definicja nawiązuje do mowy internetowej. W tym słowniku odnotowano również rzeczownik *szer*, którego znaczenie środowiskowe to ‘podzielenie się informacją z innymi użytkownikami na portalu społecznościowego’. Opis badanego leksemu w elektrycznej wersji słownika zaktualizowano w 2018 roku.

W słowniku wskazano na występowanie czasownika w „Najnowszym słownictwie polskim”¹² – projekcie realizowanym przez językoznawców Uniwersytetu Warszawskiego¹³. Analizowane słowo definiuje się w następujący sposób: udostępniać wybrane treści w Internecie, zwłaszcza na portalach społecznościowych¹⁴. Wskazano w nim również na etymologię słowa, w której nawiązuje się do ang. *share* ‘dzielić się, udostępniać’. Hasło zostało zarejestrowane w 2014 roku. Ciekawą kategorią w opisie danego słowa są odsyłacze, które przy tym czasowniku sugerują słowa: *facebookowicz*, *hejter*, *lajkować*, *mem*, *polubownik*, *post*, *troll*, *vloger*, *viral*, *wikipedysta* czy *youtuber*. Wskazują one na potoczność i użycie środowiskowe tego czasownika, ale również na specyfikę języka Internetu, w którym wyłącznie ma on występować (według autorów definicji).

Innym słownikiem, w którym opisano słowo *szerować*, jest „Laboratorium językowe” – korpus języka młodzieży początku XXI wieku¹⁵. *Szerować* jest definiowane jako ‘udostępniać coś w Internecie, najczęściej na portalach społecznościowych’¹⁶. To kolejne źródło, w którym definicja nawiązuje wyłącznie do użycia leksemu w Internecie, a dokładniej w mediach społecznościowych. Nie bierze się

¹¹ Por. *szerować*, <https://sjp.pl/szerowac> (dostęp: 5.02.2019).

¹² Por. M. Bańko, M. Czeszewski, J. Burzyński, „Najnowsze słownictwo polskie”, projekt realizowany przy Obserwatorium Językowym Uniwersytetu Warszawskiego, www.nowewyrazy.uw.edu.pl (dostęp: 5.02.2019).

¹³ Projekt „powstał z myślą o rejestracji nowych wyrazów, które pojawiają się w języku niemal co dzień i są świadectwem zachodzących wokół nas zmian. Notowanie nowych wyrazów, w miarę możliwości na bieżąco i udostępnianie ich w formie słownika powinno być naszym obowiązkiem, w nie mniejszym stopniu niż bieżący zapis wydarzeń politycznych, społecznych czy kulturalnych”, <http://nowewyrazy.uw.edu.pl/projekt.html> (dostęp: 5.02.2019).

¹⁴ Por. *szerować*, <http://nowewyrazy.uw.edu.pl/haslo/szerowac-zszerowac-wyszerowac.html> (dostęp: 5.02.2019).

¹⁵ Celem tego projektu jest gromadzenie tekstów, które współcześnie reprezentują socjolekt młodzieży. Termin „socjolekt młodzieży” jest tutaj rozumiany w kategoriach opisowych – jako polszczyzna tekstów tworzonych przez młodzież i adresowanych do młodzieży, nie zaś w kategoriach dyferencjujących tę odmianę środowiskową w stosunku do polszczyzny ogólnej. W ramach Laboratorium utworzono również listę słów nieobecnych w słownikach, czyli internetowy słownik języka młodzieży.

¹⁶ Por. *szerować*, <http://www.laboratoriumjezykowe.uw.edu.pl/?encyclopedia=szerowac> (dostęp: 5.02.2019).

pod uwagę użycia słowa w innych sytuacjach, chociażby w pracy zawodowej. Nie odnotowano w nim też rzeczownika *szer*, który jest derywatem paradygmatycznym (zerowym) od analizowanego czasownika.

Wyraz *szerować* występuje również na stronie internetowej „DobrySłownik.pl”. Opisano je tam w następujący sposób: „jeśli ktoś *szeruje* coś w Internecie, zwłaszcza na portalu społecznościowym, to dzieli się tym lub linkiem do tego na swoim koncie z innymi użytkownikami”¹⁷. Wyrazami bliskoznacznymi są czasowniki: dzielić się, przekazywać czy udostępniać. Jednak nie podaje się innej definicji analizowanego słowa niż ta odnosząca się do użycia w Internecie. W tym słowniku występuje również rzeczownik *szer*, a jego opis to: dzielenie się „czymś” lub linkiem do „tego” w Internecie, zwłaszcza z innymi użytkownikami na swoim koncie (w portalu społecznościowym).

We wszystkich przeanalizowanych słownikach elektronicznych zwrócono uwagę na to, że zarówno czasownik *szerować*, jak i rzeczownik *szer* są słowami potocznymi i mają znaczenia środowiskowe. Podobne definicje znaczeń i obecność w wielu źródłach mogą wskazywać, że słowa te są wytworem Internetu, a ich użycie wzrosło wraz ze wzrostem użycia mediów społecznościowych. Żaden z wymienionych słowników nie nawiązał do użycia leksemu w firmach międzynarodowych w odniesieniu do mowy korporacyjnej.

Na podstawie przeanalizowanych przykładów można wywnioskować, że słowo *szerować* ma dwa znaczenia:

1. synonim wyrazu *udostępniać*. W tym znaczeniu pojawia się w Internecie na przykład w kontekście mediów społecznościowych oraz portali informacyjnych;

2. *dzielić coś* – to znaczenie stosowane jest w polskich oddziałach międzynarodowych korporacji, gdzie użytkownicy dzielą narzędzia wykorzystywane w pracy lub swoje obowiązki, ale także wykorzystuje się je w życiu codziennym do dzielenia się wrażeniami lub jakimiś rzeczami materialnymi.

Odpowiednikiem pierwszego znaczenia jest rzeczownik w rodzaju męskim *szer*. Od tego czasownika powstał również imiesłów przymiotnikowy bierny – *szerowany*. Oznacza tyle co ‘dzielony/współdzielony’.

Czasownik pojawia się zazwyczaj w układzie KTOŚ (osoba) *szeruje* COŚ (jakąś rzecz), dodatkowo robi to w jakiś określony sposób. Czasownik składa się z rdzenia (*szer*), który jest formantem derywacyjnym i formantu fleksyjnego (*owa*), po którym dodano przyrostek *-ć*. Analizowane słowo występuje również z prefiksami: *z-*, *wy-* (*zszerować*, *wyszerować*). Słowa te używane są zamiennie. Ich synonimem jest polski odpowiednik *udostępniać*, a antonimem – formy *nie szerować/nie zszerować*. Rzeczownik, który występuje w tej samej rodzinie wyrazów, to *szer*. Jego znaczenie bezpośrednio łączy się ze znaczeniami analizowanego czasownika. *Szer* znaczy „podzielenie się informacją z innymi użytkownikami

¹⁷ Por. *szerować*, <https://dobryslownik.pl/slowo/szerowac/222791/> (dostęp: 5.02.2019).

portalu społecznościowego”¹⁸. Czasownik odmienia się we wszystkich czasach i trybach. Ma derywaty i różne rodzaje imiesłowów (na przykład: *nieszzerowanie*, *nieszzerowana*, *nieszzerująca* w rozmaitych formach odmienionych)¹⁹.

Badanie

Na potrzebę artykułu przeprowadzono badanie, którego wyniki ukazały, w jakim znaczeniu analizowane słowo jest stosowane przez pracowników korporacji, którzy przypisują etymologię wyrazu swojemu środowisku pracy.

Ankieta została przeprowadzona w styczniu 2019 roku. Respondentami było dziesięciu pracowników jednej z wrocławskich korporacji²⁰. Z wcześniejszej obserwacji oraz wywiadów z pracownikami wynikało, że dana grupa nadmiernie używa słowa *szerować* w kontekście dzielenia z kimś ekranu monitora lub jakichś dokumentów. Pojawiało się też inne użycie, na przykład w odniesieniu do połączeń telefonicznych przez platformę Skype, w których w tym samym czasie w wideo konferencji uczestniczyło wielu użytkowników. Wtedy mówi się o *szerowaniu calla* (*call* – rozmowa telefoniczna). Ankieta²¹ zawierała trzy pytania²². Poniżej została przedstawiona analiza wyników badań, w której przywołano wszystkie odpowiedzi respondentów.

Na pierwsze polecenie („Przetłumacz słowo *to share* na język polski”) prawie wszyscy ankietowani odpowiedzieli tak samo²³ i *to share* przetłumaczyli jako ‘dzielić’. Poszczególne osoby dopisywały, że chodzi o dzielenie czegoś, na przykład informacji. Jeden z czasowników zawierał również prefiks *po-*, co nawiązuje do tego, że coś ma być podzielone, z naciskiem na aspekt dokonany. Odpowiedź ta jednak wskazuje na różnorodne konteksty użycia słowa. Kolejną odpowiedzią było ‘udostępnić’ – znów najczęściej łączone z informacją. Respondenci nie nawiązywali jednak bezpośrednio do mediów społecznościowych lub do użycia

¹⁸ Por. *szer*, <https://sjp.pl/szer> (dostęp: 7.02.2019).

¹⁹ Por. *szerować*, <https://dobryslownik.pl/slowo/szerowac/222791/> (dostęp: 7.02.2019).

²⁰ Firma nie wyraziła zgody na podanie jej nazwy.

²¹ Ankieta została przeprowadzona w wersji pilotażowej. Jeśli badanie miało być kontynuowane, autor powinien zmodyfikować pytania. Na przykład można byłoby zrezygnować z pierwszego pytania. Drugie pytanie mogłoby brzmieć: „Podaj definicję słowa *szerować*”. Powyższe wnioski wynikają z sugestii respondentów, którzy sugerowali, że pierwsze i drugie pytanie są takie same.

²² Pytania: 1. Przetłumacz słowo *to share* na język polski; 2. Co oznacza czasownik *szerować*?; 3. Podaj przykład użycia słowa *szerować*. Pytania były otwarte; przede wszystkim miały na celu sprawdzenie, czy respondenci znają angielskie słowo *to share*, od którego pochodzi spolszczona wersja *szerować*. Chciano także, aby ankieteryzy podali definicję słowa *szerować* i przykłady jego użycia, które miały pokazać jak w rzeczywistości jest ono przez nich wykorzystywane.

²³ Odpowiedzi: 1. dzielić; 2. udostępnić, dzielić się informacją itp.; 3. to szer; 4. dzielić się, w kontekście informacji – udostępnić; 5. podzielić/udostępnić – w zależności od kontekstu; 6. dzielić; 7. udostępnić oraz dzielić; 8. dzielić/przesłać/udostępnić; 9. udostępnić, dzielić się; 10. udostępnić, dzielić się czymś.

w Internecie w ogóle. Dalej ankietowani podawali tłumaczenie tego wyrazu jako ‘przesłać’. Czasownik ten może być użyty zarówno w kontekście elektronicznej wysyłki (na przykład e-maila), jak i listu w formie tradycyjnej. Jeden raz natomiast podano tłumaczenie ‘to szer’, czyli spolszczoną wersję czasownika *to share*. Ciekawe jest również to, że została zachowana angielska forma bezokolicznika i polska pisownia wyrazu. Chociaż odpowiedź pojawiła się tylko raz, to należy zwrócić na nią uwagę, ponieważ grupa respondentów była mała i nie wiadomo, jaka byłaby tendencja, gdyby ankietę wypełniło więcej osób.

Przy pytaniu drugim („Co oznacza czasownik *szerować*?²⁴”) część ankietowanych zwróciła uwagę na to, że dane słowo może występować w języku potocznym lub w języku korporacji, ale według nich czasownik ten nie pojawia się w języku polskim. Określono je jako „ponglisz”, czyli odmianę języka zawierającą połączenia słów z języka polskiego i angielskiego. Druga część uznała, że leksem jest zapożyczeniem. Zwrócono jednak uwagę na to, że w zależności od użycia czasownik ten może oznaczać ‘dzielić się pulpitem, informacją, czekoladą, jedzeniem, przeżyciem, wspomnieniem’. Co ważne, respondenci wskazali na rzeczy nie tylko związane z pracą – korporacją, lecz także na dzielenie substancji materialnych w życiu codziennym. Analizowane słowo zostało więc przeniesione do życia codziennego, ale nadal nie odnotowano wyraźnego nawiązania do użycia w kontekście mowy internetowej czy mediów społecznościowych. Czasownik zdefiniowano również jako ‘współdzielenie czegoś’, co podkreśla obecność drugiej osoby. Inną zanotowaną definicją jest ‘przesłać dalej, udostępniać’. W tym miejscu można doszukać się połączenia znaczenia z użyciem w mediach społecznościowych, jednak ciekawe jest to, że nikt na to dotychczas nie zwrócił uwagi.

Odpowiedzi na polecenie trzecie („Podaj przykład użycia słowa *szerować*?²⁵”) wskazują, że analizowane słowo funkcjonuje w życiu zawodowym oraz w codziennych sytuacjach ankietowanych. Przykłady opisane przez respondentów pokazują, że najczęściej używa się go w kontekście pracy w korporacji. To jednak

²⁴ Odpowiedzi: 1. nic nie oznacza, nie ma takiego słowa. W języku potocznym oznacza to samo co ‘share’ po angielsku; 2. „ponglisz”, czyli share; 3. dzieli się; 4. dzielić widok ekranu lub informację; 5. współdzielenie czegoś, na przykład ekranu w korporacji, czekolady; 6. teoretycznie nie ma go w języku polskim, ale to jedno z wielu korpo-zapożyczeń i oznacza „dzielić”; 7. udostępniać, dzielić się czymś; 8. zależnie od kontekstu oznacza pokazać/przesłać dalej/współdzielić; 9. udostępniać, dzielić się; 10. dzielić się czymś, na przykład jedzeniem, przeżyciem, wspomnieniem.

²⁵ Odpowiedzi: 1. Udostępnianie ekranu, dzielenie się czymś z kimś; 2. W nieformalnej sytuacji; 3. Jak będę się chciała podzielić z kimś plikami, obiektami natury informatycznej, na przykład nie będę *szerować* czekoladek z Tobą; 4. Zszeruję Ci pliki, zszeruję Ci prezentację na callu; 5. Zszeruj kawałek czekoladki; 6. Używam go przy rozmowie na Skypie, przy opcji *share screen*, zamiast „podziel ekran” – *sszeruj ekran*; 7. Na Facebooku, jak chcę coś udostępnić/podzielić się czymś z innymi; korzystając z funkcjonalności smartfona, na przykład udostępnić komuś zdjęcie w komunikatorze oraz można z kimś dzielić chwilę – „to share a moment”; 8. Prosząc kogoś o przesłanie pliku, mówiąc o współdzieleniu pulpitu (konferencja), mówiąc o dzieleniu się treściami w mediach społecznościowych; 9. Kiedy na przykład proszę kogoś żeby coś mi wysłał: *Could you please share this file with me?*; 10. Udostępniać, na przykład hasło, skrzynkę mailową.

może wynikać z faktu, że ankieta była wypełniana przez pracowników korporacji, którzy podświadomie odwoływali się do przykładów z miejsca pracy. Respondenci zwrócili uwagę, że słowo to używane jest w nieformalnych sytuacjach życia codziennego, takich jak na przykład *szerowanie czekolady*. W tym miejscu również pojawiła się jedna odpowiedź dotycząca użycia słowa w mediach społecznościowych. Ciekawe jest, że respondenci, którzy używają tego słowa na co dzień, posługują się jego zupełnie innym, odmiennym od słownikowego, znaczeniem.

Inne konteksty użycia leksemu *szerować*

Aby móc ustalić stabilność i nacechowanie ekspresywne leksemu, należy określić jego znaczenie, które można poznać dzięki analizie różnych kontekstów użycia²⁶. Słowo to występuje głównie w dwóch opisanych kontekstach – w Internecie (w mediach społecznościowych) i w organizacjach korporacyjnych. Jednak jak pokazały przeprowadzone badania, słowo to wchodzi do użytku codziennego Polaków. Używają go głównie użytkownicy Internetu i pracownicy firm korporacyjnych, a zatem dociera ono do wszystkich, którzy komunikują się z tymi osobami w jakikolwiek sposób – czy to za pomocą Internetu, w pracy, czy w życiu codziennym. Jak wynika z analiz przeprowadzonych dzięki narzędziu Google trends²⁷, słowo to w polskim Internecie pojawiło się po raz pierwszy w 2011 roku. Na wykresie widoczne jest użycie wyrazu w 2011 i 2013 roku, po czym kolejne jego użycie wskazano na 2015 rok, natomiast w kolejnych latach używa się go coraz częściej. Może się to wiązać z dwoma czynnikami – w zasadzie od 2011 roku zaczęły rozwijać się różne media społecznościowe oraz coraz więcej firm zdecydowało się na przeniesienie swoich oddziałów do Polski.

Kolejną analizą jest porównanie słów *szerować* i *szer*. Jak się okazuje, słowo *szer* jest znacznie częściej odnotowywanym słowem w sieci. Wynikać to może jednak z dwóch faktów: 1. *Szer* to nazwa własna mebla, które jest częścią kolekcji mebli marki Bodzio; 2. *Szer* to nazwisko występujące w Polsce. Taka analiza zatem nic nie wnosi do rozważań. Zawartość Internetu wskazała, że słowo to jest również używane przez dziennikarzy, którzy wypowiadają się na temat wiadomości przekazywanych w mediach²⁸. Wszystkie przykłady w tym kontekście odnoszą się do mediów społecznościowych lub materiałów informacyjnych publikowanych w Internecie. Słowo pojawiło się również na blogu opisującym życie

²⁶ Zdecydowałam się sprawdzić też znaczenie rzeczownika *szer*, którego podstawę słowotwórczą tworzy analizowany wyraz.

²⁷ Narzędzie wyszukiwarki Google, które pokazuje tendencje związane z danym słowem lub frazą w wybranym okresie.

²⁸ Na przykład https://www.press.pl/tresc/52642,studenci-uj-o-fake-newsach_-sprawdzac-zrodla_-ostroznie-szerowac_-nie-ufac-naglowkom (dostęp: 7.02.2019).

korporacyjne oraz w odniesieniu do ciszy wyborczej²⁹, a także w kilku innych kontekstach³⁰. Obrazują one zastosowanie analizowanego słowa przez użytkowników Internetu w praktyce. Jest ono wykorzystywane nie tylko w odniesieniu do mediów społecznościowych czy języka korporacji, lecz pojawia się także w mediach jako czasownik, który można zdefiniować jako ‘podzielać’ (na przykład entuzjazm). Przykładów w sieci jest znacznie więcej i tendencja jest rosnąca³¹.

Podsumowanie

Reasumując, czasownik najczęściej występuje w aspekcie niedokonanym *szerować*, ale pojawia się również w aspekcie dokonanym – z prefiksem *z-* lub *wy-* (*zszerować*, *wyszerować*). W języku angielskim leksem ten ma więcej znaczeń niż w języku polskim. Znaczenia te jednak się nie zmieniają, lecz zawężają do jednego, dwóch lub trzech opisów (*to share* ma wiele znaczeń, które zostały skategoryzowane w pierwszej części pracy; w języku polskim są to znaczenia: ‘udostępnić’, ‘przekazywać’, ‘dzielić się’, ‘nielegalnie kopiować pliki’). Leksem używany jest głównie w Internecie, pojawiając się w rodzajach tekstu takich jak news (w branży marketingowej lub w elektronicznych wersjach gazet) czy post (w mediach społecznościowych) oraz w pracy korporacyjnej. Analizowane słowo, zarówno w słownikach, jak i w zebranych materiale, możemy zaklasyfikować do języka potocznego, a jego użycie notowane jest przez słowniki jako środowiskowe. Z przeprowadzonych badań wynika natomiast, że słowo to mogłoby również zostać zaklasyfikowane do języka zawodowego, ponieważ jest ono używane także w korporacjach. W obu przypadkach jest to jednak język konwersacyjny (por. Wilkoń 2000:13–14).

Szerować to czasownik o nacechowaniu neutralnym. O jego neutralności świadczy między innymi fakt, że pojawia się w tekstach mówionych – w korporacjach – oraz pisanych – w mediach społecznościowych. Jego funkcją jest opisywanie świata w sposób neutralny. *Szerować* zalicza się do słownictwa potocznego nienacechowanego, czyli nieemocjonalnego (por. Bartmiński/Markowski 1996, Puzynina 1992). Wynikać to może zarówno z opisów słownikowych, jak i z budowy słowotwórczej wyrazu. Również kontekstowo jest to leksem nienacechowany i nieemocjonalny, używany w kontekście potocznym, na przykład w sytuacjach

²⁹ Por. <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-z-kraju,3/pkw-lajkowanie-i-szerowanie-jest-agitacja-cisza-wyborcza-takze-w-internecie,431478.html> (dostęp: 7.02.2019).

³⁰ Miesiąc po pierwszej analizie, kiedy po raz drugi wpisano w wyszukiwarce słowo *szerować*, pojawiło się znacznie więcej wyników.

³¹ Por. <https://natemat.pl/183849,szerujesz-linki-na-facebooku-uwazaj-zuckerberg-nie-ochroni-cie-przed-atakami>; <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/spoleczenstwo/1551363,1,nowa-mowa.read>; <https://palpifikszyn.wordpress.com/2015/04/22/czejsuj-chamow-za-szerowanie-deskow/>; <https://arekskuza.com/bycie-uzytecznym-szerowanie-entuzjazmu/> (dostęp: 7.02.2019).

nieformalnych w pracy (między pracownikami, ewentualnie między pracownikiem a kierownikiem). Czasownik zhierarchizowano w derywacji dodatniej prefiksальной – *wyszerować*, a także w derywacji paradygmatycznej: *szer* – *szerować*.

Bibliografia

- BARTMIŃSKI Jerzy / MARKOWSKI Andrzej, 1996, Słownik polszczyzny potocznej, Warszawa/Wrocław.
- CRYSTAL David, 1995, The Cambridge Encyclopedia of the English Language, Cambridge.
- MARKOWSKI Andrzej, 2006, Kultura języka polskiego, Warszawa.
- PUZYNINA Jadwiga, 1992, Język wartości, Warszawa.
- WILKOŃ Aleksander, 2000, Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny, Katowice.

Źródła

- Obserwatorium Językowe Uniwersytetu Warszawskiego. Najnowsze Słownictwo Polskie, <http://www.nowewyrazy.uw.edu.pl>.
- Słowosieć, <http://plwordnet.pwr.wroc.pl/wordnet/>.
- Słownik języka polskiego online, <https://sjp.pwn.pl/slowniki>.

The Polish word *szerować* and its expressive stability

The purpose of this article is to evaluate the expressive and emotional characteristics of the word *szerować*, in the meaning “share something on social media”. In the first part of the paper, I analyze the situational context related to Internet and corporate communication. Next, I look at the etymology of the word, dictionary and contextual meanings of the lexeme (based on analysis of the content of electronic dictionaries). I also present the results of a survey which was conducted for the purposes of this article. Finally, I will verify its word-formation structure, determine the values in the word and assign basic emotions to it.

Keywords: *szerować*, corporate communication, linguistic, expressive stability.